

Recensie de Volkskrant ★★★★★ First man

In zijn actuele 'First Man' houdt Sadettin Kirmiziyüz een broodnodig pleidooi voor medemenselijkheid

De solovoorstelling *First Man* van Sadettin Kirmiziyüz is doordrenkt van zijn liefde voor superhelden, die in stripboeken en films de 'toekomst' veiligstellen.

Sadettin Kirmiziyüz in 'First Man'.Bron Bart Grietens

Ondanks de winst van D66 kunnen we constateren dat radicaal-rechts weer een groot blok zal vormen in de Tweede Kamer. Dat baart theatermaker Sadettin Kirmiziyüz veel zorgen. Evenals zijn 10-jarige zoon, die hem al na de vorige verkiezingen in 2023 (toen de PVV won) vroeg of zijn Turks-Nederlandse opa en oma 'nu het land uitgezet zullen worden'.

De angst van de zoon, evenals de harde taal in ons publieke debat over migranten, vormt het uitgangspunt van Kirmiziyüz' solovoorstelling *First Man*. Een stuk dat is doordrenkt van zijn liefde voor superhelden, die in talrijke stripboeken en films de 'toekomst' voor vele generaties veiligstellen. Toen Kirmiziyüz tien jaar geleden stond te kijken naar zijn vredig slapende, pasgeboren zoon, vroeg hij zich af: wat voor toekomst staat hem te wachten?

Overrompelende fantasieën

In *First Man* eist Kirmiziyüz aanvankelijk veel van je verbeeldingskracht. Ook omdat de vloer, op een enorm rechthoekig lichtkunstwerk na, vrijwel leeg is en hij ons in veel scènes meeneemt in overrompelende fantasieën.

Sadettin Kirmiziyüz.Bron Bart Grietens

Zo ploft er een ruimtecapsule in zijn woonkamer neer, waarna zijn meubilair begint te schuiven én te praten over historische momenten sinds de geboorte van zijn zoon (van de aanval op *Charlie Hebdo* tot de genocide in Gaza). Ondertussen begint op de achtergrond het lichtkunstwerk (een ontwerp van Emin Batman) te draaien. Dit wekt de indruk dat, door de opeenstapeling van crisissen, ook de binnenwereld van Kirmiziyüz op z'n kop staat.

First Man bevat ook opvallend meer fysieke scènes dan in zijn talige stukken als *Citizen K* en *Return of the King*. Zo bokst Kirmiziyüz lange tijd tegen een schaduw. En gekleed als Superman vliegt hij over ons polderland heen, waarbij hij zich afvraagt of hij niet door moet vliegen naar de Zwarte Zee.

Confrontatie met het publiek

Zodra je denkt dat Kirmiziyüz zijn verhalende stijl compleet heeft verruild voor een nadrukkelijk associatieve, doorbreekt hij de vierde wand zoals alleen hij dat kan. Hij confronteert dan zowel zijn publiek als zichzelf: het uitbeelden van die fantasieën was in wezen uitstelgedrag, omdat hij niet op dat gesprek met zijn zoon (over de winst van de PVV) wil ingaan.

Vervolgens zegt hij in een hartverscheurende monoloog dat hij in de jaren negentig, toen hij op de basisschool zat, het gevoel had dat de zon iedere dag scheen. Nu voelt hij zich, meer dan ooit, een ongewenste vreemdeling. Temeer doordat het woord 'remigratie' opeens in vijf politieke programma's staat. En wat te denken van die spontane grenspolitie bestaande uit 'boze burgers'? Kirmiziyüz: 'Weet je wat ik dacht? Ze zouden mij en mijn zoon aan de kant hebben gezet.'

Met zijn mooie, actuele verteltrip houdt Kirmiziyüz een broodnodig pleidooi voor medemenselijkheid in het politieke en publieke debat. En neemt hij het op voor degenen die zich, net als hem, buitengesloten voelen door het aan terrein winnende extreemrechtse gedachtegoed.